Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001294

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-03-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Конєва Марія Іванівна

2. Mariya I. Konyeva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 035 Філологія

Дата захисту: 18-08-2023

Спеціальність за освітою: Філолог

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.061

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.01.27.15

Тема дисертації:

1. Поетика художнього репортажу в українській прозі XXI століття

2. Poetics of artistic reportage in Ukrainian prose of the XXI century

Реферат/анотація:

1. Дисертація є першим комплексним дослідженням художнього репортажу в українській літературі початку XXI ст. Об'єктом літературознавчого аналізу стали художні репортажі Л. Белея «Ліхіє дев'яності: Любов і ненависть в Ужгороді» (2019), М. Беспалова «Ліхіє дев'яності: Кузня кадрів Дніпропетровськ» (2016), О. Гавроша «Стрий і старий» (2013), Є. Гончарової «За день до Дебальцевого» (2016), В. Івченка «Ліхіє дев'яності: Як не сумували Суми» (2015), Д. Казанського «Санітарна зона» (2013), О. Криштопи «Ліхіє дев'яності: Станіславський феномен» (2016), «Україна: масштаб 1:1» (2017), В. Курико «Чернігівська справа Лук'яненка» (2020), В. Молодія «Петлі Апеннінського черевика» (2014), Є. Подобної «Закарпатський легіон» (2018), П. Стеха «Над прірвою в іржі» (2018). Наукова новизна роботи. Вперше в українському літературознавстві охарактеризовано поняття художній репортаж у зв'язку з особливостями функціонування жанру у світових національних літературах, визначено його місце в українській прозі початку XXI ст. Сформульовано дефініцію художній репортаж як жанру нефікційної літератури, з'ясовано сталі ознаки, виокремлено жанрові різновиди, здійснено комплексний аналіз зображально-виражальних засобів, проаналізовано роль автора,

показано тенденції розвитку в сучасній прозі. Практичне значення отриманих результатів постає в тому, що матеріали досліджень можуть бути використані під час викладання навчальних дисциплін, спецкурсів, присвячених вивченню специфіки художнього репортажу як жанру нефікційної літератури, що сприятиме відкриттю широких можливостей для дослідження сучасної прози. Особистим внеском здобувача є формулювання дефініції художній репортаж, з'ясування його жанрово-стильових ознак. Показано, що художній репортаж як жанр нефікційної літератури перебуває на етапі становлення й потребує чіткої методологічної основи для класифікації. Дисертація виконана самостійно, формулювання результатів і висновків належать дисертантці. Художній репортаж належить до нефікційного дискурсу. Справджується думка, що нефікційні твори актуалізуються в години суспільних змін і життєвих катаклізмів, доленосних рішень і суперечливих політичних ситуацій. То ж цей жанр сьогодні посилено розвивається в українському літературному просторі й завдяки пожвавленню процесу перекладу польських репортажів. Художній репортаж у національній літературі пройшов складні етапи розвитку, має давню спорадичну історію – від розповіді до репортажу, подорожнього репортажу та репортажного роману, і перебуває у фазі становлення. Головна заслуга виділення цього жанру належала українським письменникам 20-х рр. XX ст. У моменти, коли втрачається довіра до фікційних сюжетів, розкриття проблем не досягається наявними арсеналами художньої літератури, реципієнт прагне бути очевидцем подій, дізнатись про особисті спостереження автора, переосмислити уже відоме. Отже, недостатність теоретико-практичних аспектів художнього репортажу, систематизації, цілісного розгляду в контексті сучасної української прози й зумовлює актуальність дослідження. У дослідженні проаналізовано наукові праці, присвячені художньому репортажу в різних національних літературах, зокрема в англійській, американській, німецькій, норвезькій, польській, що дало можливість виокремити власне національні ознаки жанру. Перший розділ дисертаційної роботи присвячено вивченню феномену «документальна література». На основі репрезентативних праць учених (М. Варикаша, О. Галич, А. Галич, Л. Гінзбург, О. Качуровський, Г. Клочек, Н. Колошук, О. Рарицький, Т. Черкашина) окреслено становлення й розвиток документальної літератури, художньо-документальної літератури, літератури факту, нефікційної літератури й літератури нон-фікшн. Визначено, що кожен із термінів виник у певний період літературного процесу. Простежено зародження репортажу як форми повідомлення та ефективного культурного способу обміну інформацією. Першопочатки репортажу – у Біблійних текстах, «Іліаді» Гомера, мандрівних репортажах Марко Поло, хроніках і літописах. У західному та українському літературознавствах співіснують терміни «літературний репортаж», «нова журналістика» (низка термінів, які використовуються паралельно з новою журналістикою – креативне письмо, літературна / альтернативна / наративна журналістика, неожурналістика, паражурналістика, нон-фікшн, проза сирого факту, суб'єктивна проза, документальний роман, література ідей, ґонзо-журналізм) та «художній репортаж». З'ясовано, що художній репортаж – це жанр нефікційної літератури, утворений шляхом поєднання видових (кіно, музика, образотворче мистецтво, скульптура, фотографія, ЗМІ) і родо-жанрових (епос, драма) ознак. В основі жанрової моделі художнього репортажу – журналістський репортаж. У другому розділі подано класифікацію художнього репортажу...

2. The dissertation is the first comprehensive study of artistic reportage in Ukrainian literature of the beginning of the 21st century. The object of the literary analysis was the feature reports of L. Beley "The Roaring Nineties: Love and Hate in Uzhhorod" (2019), M. Bespalov "The Roaring Nineties: Dnipropetrovsk Personnel Forge" (2016), O. Gavrosh "Stry and old" (2013), E. Goncharova's "A day before Debaltseve" (2016), V. Ivchenko's "The Roaring Nineties: How the Sumys Didn't Miss You" (2015), D. Kazansky's "Sanitary Zone" (2013), O. Kryshtopy "The Roaring Nineties: The Stanislavsky Phenomenon" (2016), "Ukraine: Scale 1:1" (2017), V. Kuriko "The Chernihiv Case of Lukyanenko" (2020), V. Molodiy "Hinges of the Apennine Shoe" (2014), E. Podhoyi "Transcarpathian Legion" (2018), P. Stekha "Over the Abyss in Rust" (2018). Scientific novelty of the work. For the first time in Ukrainian literary studies, the concept of artistic reportage was characterized in connection with the peculiarities of the functioning of the genre in world national literatures, and its place in Ukrainian prose of the beginning of the 21st century was determined. The definition of artistic reportage as a genre of non-fiction literature is formulated, constant features are clarified, genre varieties are distinguished, a comprehensive analysis of visual and expressive means is

carried out, the role of the author is analyzed, and development trends in modern prose are shown. The practical significance of the obtained results is that the research materials can be used during the teaching of educational disciplines, special courses devoted to the study of the specifics of artistic reportage as a genre of non-fiction literature, which will contribute to the opening of wide opportunities for the study of modern prose. The personal contribution of the winner is the formulation of the definition of artistic reportage, the clarification of its genre and style features. It is shown that feature reportage as a genre of non-fiction literature is at the stage of formation and needs a clear methodological basis for classification. The dissertation was completed independently, the formulation of the results and conclusions belong to the dissertation student. Feature reporting belongs to non-fictional discourse. The opinion that non-fiction works are actualized in the hours of social changes and life cataclysms, fateful decisions and controversial political situations is confirmed. Also, this genre is developing strongly today in the Ukrainian literary space thanks to the revitalization of the process of translation of Polish reports. Feature reportage in national literature has gone through complex stages of development, has a long sporadic history - from story to reportage, travel reportage and reportage novel, and is in the phase of formation. The main credit for the selection of this genre belonged to Ukrainian writers of the 20s of the 20th century. At moments when trust in fictional stories is lost, the disclosure of problems cannot be achieved by the available arsenals of fiction, the recipient seeks to be an eyewitness to the events, to learn about the author's personal observations, to rethink what is already known. So, the lack of theoretical and practical aspects of artistic reportage, systematization, holistic consideration in the context of modern Ukrainian prose determines the relevance of the research. The research analyzed scientific works devoted to artistic reportage in various national literatures, in particular in English, American, German, Norwegian, Polish, which made it possible to single out the national characteristics of the genre. The first chapter of the dissertation is devoted to the study of the phenomenon of "documentary literature". On the basis of the representative works of scientists (M. Varikasha, O. Halych, A. Halych, L. Ginzburg, O. Kachurovskyi, H. Klochek, N. Koloshuk, O. Rarytskyi, T. Cherkashina), the formation and development of documentary literature, artistic - documentary literature, factual literature, non-fiction literature and non-fiction literature. It was determined that each of the terms arose in a certain period of the literary process. The emergence of reporting as a form of communication and an effective cultural way of exchanging information is traced. The beginnings of reporting are found in Biblical texts, Homer's Iliad, Marco Polo's travel reports, chronicles and annals. In Western and Ukrainian literary studies, the terms "literary reportage", "new journalism" coexist (a number of terms that are used in parallel with new journalism - creative writing, literary / alternative / narrative journalism, neo-journalism, para-journalism, non-fiction, prose of raw fact, sub objective prose, documentary novel, literature of ideas, gonzo journalism) and "art reportage"...

Державний реєстраційний номер ДіР: 0116U004861

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Artistic reportages by O. Khryshtopa's «Ukraine : the Scope 1:1». Філологічні трактати. Суми : Сумський державний університет; Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2020. Т. 12. № 1. С. 73–81. (категорія «Б» з філології, видання включене до наукометричної бази Index Copernicus)
- Осмислення художніх репортажів у книзі П. Стеха «Над прірвою в іржі». Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 30.

Т. 2. С. 274–279. (категорія «Б» з філології, видання включене до наукометричної бази Index Copernicus)
- Специфіка хронотопу в художньому репортажі Д. Казанського «Санітарна зона». Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 46. Т. 3. С. 82–85. (категорія «Б» з філології, видання включене до наукометричної бази Index Copernicus)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U004861

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Валентина Олександрівна
2. Valentyna O. Kravchenko

Кваліфікація: к. філол. н., професор, 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Анатолій Олександрович
2. Anatoly O. Tkachenko

Кваліфікація: д.н, професор, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5308-7934

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рарицький Олег Анатолійович

2. Oleh A. Rarytskyi

Кваліфікація: д.н, професор, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1941-584X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Проценко Оксана Анатоліївна

2. Oksana A. Protsenko

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1422-3427

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбач Наталія Вікторівна

2. Natalia V. Horbach

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7743-9845

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Тупахіна Олена Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Тупахіна Олена Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Дребезов Денис Олегович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна